Chambre des Représentants

16 MARS 1950.

Déclaration du Roi

Le jeudi 16 mars 1950, à 16 h., dans Sa résidence du Reposoir à Pregny, le Roi a lu la déclaration suivante à MM. les Présidents des deux Chambres, MM. F. Van Cauwelaert et R. Gillon, en présence de M. le Premier Ministre, G. Eyskens :

Messieurs les Présidents,

Je m'adresse à vous comme aux représentants de la Souveraineté Nationale qu'incarne, dans notre régime, le Parlement.

Par la loi de février 1950, le Parlement, considérant qu'il y avait une nécessité majeure à mettre fin à la crise constitutionnelle qui vicie la vie politique du pays, a décidé — afin de m'éclairer et de s'éclairer lui-même — d'appeler le Corps des Citoyens à exprimer son avis sur le fait de savoir s'il fallait que je reprenne ou non mes prérogatives constitutionnelles.

Je veux tout d'abord vous demander, Messieurs les Présidents, de transmettre à la Nation mes remerciements pour la marque de confiance qu'elle m'a donnée en exprimant par 57,68 % des voix, le vœu de voir le Parlement mettre fin à l'impossibilité de régner, laquelle, depuis ma libération, me tient éloigné de ma patrie et de l'exercice de mes devoirs. Cette approbation que m'a donnée le Corps des Citoyens m'est d'autant plus précieuse que les voix qui se sont exprimées dans ce sens ont été émises par des Belges appartenant à toutes les opinions et à tous les groupes sociaux.

J'apprécie également le fait que la consultation s'est faite dans le cadre de nos institutions monarchiques, auxquelles le pays a entendu, de la sorte, renouveler son séculaire attachement.

Les résultats de la consultation — qui s'est déroulée dans un calme et avec un sérieux qui prouve la maturité politique des Belges — m'ont amené à constater que, sans se laisser emporter par des mouvements de passion politique, le peuple belge a marqué, à une incontestable majorité, sa volonté de me voir reprendre l'exercice de mes prérogatives, malgré la longue absence qui m'en a séparé.

Le rôle constitutionnel du Roi est d'assurer, à la tête de l'Etat, la stabilité et la continuité du pouvoir, soustraites, par les règles immuables de la succession monarchique que proclame notre charte fondamentale, aux fluctuations momentanées de la politique.

Kamer der Volksvertegenwoordigers

16 MAART 1950.

Verklaring van de Koning

Op Donderdag 16 Maart 1950, te 16 u., in zijn verblijf « Le Reposoir » te Pregny, heeft de Koning aan de heren Voorzitters van beide Kamers, de heren F. Van Cauwelaert en R. Gillon, in bijzijn van de heer Eerste-Minister, G. Eyskens, lezing gegeven van de volgende verklaring :

Heren Voorzitters,

Ik richt mij tot U, die de vertegenwoordigers zijt van de Nationale Souvereiniteit, welke in ons staatsbestel belichaamd wordt door het Parlement.

Bij de wet van Februari 1950, heeft het Parlement, oordelend dat het dringend noodzakelijk was een einde te maken aan de grondwettelijke crisis die 's lands politiek leven bederft, besloten — tot eigen voorlichting en tot voorlichting van mijzelf — het Kiezerskorps op te roepen opdat het zijn advies zou geven over de vraag of ik ja dan neen de uitoefening van mijn grondwettelijke prerogatieven diende te hervatten.

Ik wil U allereerst vragen, Heren Voorzitters, dat gij de Natie mijn dankbetuiging zoudt willen overmaken voor het blijk van vertrouwen, dat zij mij geschonken heeft door met 57,68 t. h. van de stemmen de wens te uiten dat het Parlement een einde zal maken aan de onmogelijkheid te regeren, die mij sedert mijn bevrijding van mijn vaderland verwijderd houdt en mij de uitoefening van mijn prerogatieven belet. Deze goedkeuring, die het Kiezerskorps mij heeft geschonken, is des te kostbaarder voor mij, daar de in deze zin uitgebrachte stemmen van Belgen komen, die tot alle denkwijzen en tot alle sociale groepen behoren.

Ik waardeer het eveneens dat de volksraadpleging heeft plaats gehad in het kader van onze monarchale instellingen, waaraan het land aldus zijn eeuwenoude aanhankelijkheid heeft willen vernieuwen.

De uitslagen van de raadpleging — die heeft plaats gehad in een rustige en ernstige sfeer, getuigende van de politieke rijpheid der Belgen — hebben mij doen vaststellen dat het Belgische volk zonder zich te laten meeslepen door beroeringen van politieke hartstocht, met een onbetwistbare meerderheid de wil heeft te kennen gegeven mij de uitoefening van mijn prerogatieven te zien hervatten, ondanks de langdurige afwezigheid, die mij van het volk gescheiden hield.

De grondwettelijke rol van de Koning bestaat er in aan het hoofd van de Staat de stabiliteit en de continuïteit van de macht te verzekeren, die door de in de Grondwet vastgelegde onwrikbare regels van de monarchale opvolging, onttrokken zijn aan de voorbijgaande schommelingen van de politiek.

G.

Le serment que j'ai prêté m'impose de respecter les obligations que j'ai assumées vis-à-vis du peuple belge. Je n'ai cessé d'affirmer que je ne pourrais y renoncer que si la volonté nationale m'y engageait.

La volonté nationale s'est clairement exprimée. Je ne puis, dans ces conditions, que rester à la disposition de la Nation.

Sans doute, le fait que la question royale est devenue un élément des programmes de partis, n'est pas sans soulever certaines difficultés. Mais ces difficultés, qui sont d'ordre exclusivement politique, échappent à ma responsabilité. Je ne puis, personnellement, assumer que les obligations qui découlent de mon rôle dynastique.

C'est au Parlement qu'il appartient de prendre les responsabilités politiques. Organe de la Souveraineté Nationale, il se doit — en vertu des pouvoirs que lui confère la loi du 19 juillet 1945 — de donner, sans plus de délai, une solution à la crise actuelle.

Quelle que soit la décision que le Parlement prendra, et dont il assumera, conformément à la Constitution, l'entière et exclusive responsabilité, je m'inclinerai. Si l'Assemblée estimait qu'il n'y a pas lieu de me rendre mes prérogatives, je me retirerais afin d'éviter au pays le désordre politique grave que pourrait provoquer une opposition se manifestant entre l'opinion et le seul représentant légitime de celle-ci.

Si, au contraire, l'Assemblée du Parlement, éclairée par la consultation, me rend mes prérogatives, le principe de la majorité parlementaire, sur lequel est fondé le régime, exigera que chacun s'incline et que les Chambres reprennent leurs travaux dans le cadre, rigoureusement respecté, des règles constitutionnelles.

Il conviendra alors que les Belges, oubliant — comme je le ferai moi-même — les offenses dont ils purent être l'objet au cours de polémiques parfois passionnées, se réconcilient pour se consacrer, en commun, aux intérêts supérieurs du pays.

Ne perdons pas de vue qu'en ce moment l'étranger a les yeux fixés sur la Belgique. On ne comprendrait pas, étant donné la place qu'elle occupe parmi les nations démocratiques, qu'elle ne puisse mettre fin, sans tarder, et dans le respect de la légalité, à la crise qui, depuis trop longtemps, menace les institutions sur lesquelles se sont fondées notre indépendance et notre liberté. Notre stabilité intérieure, comme le prestige dont notre pays se doit de jouir à l'étranger, sont entre les mains du Parlement.

De door mij afgelegde eed gebiedt mij de verplichtingen na te komen, die ik ten opzichte van het Belgische volk heb aangegaan. Ik heb niet opgehouden te verklaren, dat ik deze slechts kan verzaken zo de volkswil mij hiertoe verplicht.

De volkswil is duidelijk tot uiting gekomen. Onder die omstandigheden, kan ik niet anders dan ter beschikking van de Natie te blijven.

Zeker, het feit dat de koningskwestie een element van de partijprogramma's is geworden, doet enkele moeilijkheden rijzen. Maar deze moeilijkheden, welke uitsluitend van politieke aard zijn, vallen buiten mijn verantwoordelijkheid. Ik kan persoonlijk enkel de verplichtingen aanvaarden, die uit mijn dynastieke rol voortvloeien.

Het behoort aan het Parlement de politieke verantwoordelijkheden op te nemen. Als orgaan van de Nationale Souvereiniteit, heeft het tot plicht, op grond van de bevoegdheid welke aan het Parlement zelf door de wet van 19 Juli 1945 werd verleend — zonder verder uitstel de huidige crisis op te lossen.

Welke beslissing het Parlement ook moge treffen, en waarvoor het in overeenstemmen met de Grondwet de volle en uitsluitende verantwoordelijkheid zal dragen, ik zal er mij bij neerleggen. Moest het Parlement van oordeel zijn dat er aanleiding toe bestaat mij niet te herstellen in mijn prerogatieven, dan zal ik mij terugtrekken, ten einde het land de ernstige politieke wanorde te besparen, welk een tegenstelling tussen de openbare mening en de enige wettelijke vertegenwoordiger hiervan met zich zou kunnen brengen.

Indien het Parlement mij integendeel, in het licht van de volksraadpleging in mijn prerogatieven herstelt, eist het beginsel van de parlementaire meerderheid, waarop het regime is gegrondvest, dat iedereen er zich bij neerlegge en dat de Kamers hun werkzaamheden hervatten in het kader van de streng geëerbiedigde grondwettelijke voorschriften.

Het zal dan zaak zijn dat de Belgen, evenals ikzelf de beledigingen vergetend waarvan zij in de loop van soms hartstochtelijke polemieken het voorwerp mochten zijn geweest, zich verzoenen om zich samen toe te wijden aan de hogere belangen van het land.

Laten wij niet uit het oog verliezen dat op dit ogenblik het buitenland het oog gevestigd houdt op België. Gezien de plaats welke het land onder de democratische naties inneemt, zou men niet kunnen begrijpen dat het niet in staat is, zonder verwijl en langs wettelijke wegen, een einde te maken aan een crisis die reeds al te lang de instellingen waarop onze onafhankelijkheid en onze vrijheid werden gegrondvest, bedreigt. Onze binnenlandse stabiliteit, zowel als het prestige dat ons land in het buitenland behoort te genieten, zijn in de handen van het Parlement.